

Nr 825

Lag

om de allmänna valen den 20 september 1970;

given Stockholms slott den 19 december 1969.

Vi GUSTAF ADOLF, med Guds nåde, Sveriges, Gotes och Vendes Konung, göra vterligt: att Vi, med riksdagen², funnit gott forordna som följer.

Allmän bestämmelse

1 §

Vid valen den 20 september 1970 till riksdagen samt av landstingsman och kommunfullmäktige gäller denna lag i stället för vad som i motsvarande hancenden gäller enligt lagen (1920: 796) om val till riksdagen och kommunala vallagen (1930: 253).

Valsedlar

2 §

Till valsedlar skall användas särskilda blanketter, som tillhandahålles av centrala valmyndigheten.

3 §

Valsedlarna skall vara lika till storlek och material. För val till riksdagen skall användas gula, för val av landstingsmän blå och för val av kommunfullmäktige vita valsedlar.

¹ Paragrafen upphävd genom 1963. 128.

² Prop 1969: 148, KU 50, rskr 411

4 §

På valsedel skall finnas partibeteckning.

Valsedel bör dessutom innehålla

1. namn på en eller flera kandidater,
2. beteckning som visar för vilken valkrets sedeln är avsedd (valkrets-
beteckning) och
3. uppgift om det val för vilket sedeln gäller (valbeteckning).

Kandidat skall anges på sådant sätt att det klart framgår vem som avses.
Vid kandidatnamn bör därför utsättas kandidatens yrke eller titel samt
hänvisat.

5 §

Antalet kandidatnamn på valsedel får vara

vid val till riksdagen högst fyra utöver antalet fasta valkretsmandat i
valkretsen, vid val av landstingsmän högst dubbelt så många som antalet
mandat i valkretsen, dock att antalet namn får vara tre om valkretsen har
endast ett mandat, samt

vid val av kommunfullmäktige högst dubbelt så många som antalet man-
dat i kommunen eller, om denna är delad i valkretsar, i valkretsen.

På valsedel får också anges

vid val till riksdagen särskilda efterträdare,

vid val av landstingsmän särskilda suppleanter samt

vid val av fullmäktige i kommun, där suppleanter för fullmäktige icke
skall utses, särskilda efterträdare.

Upptar valsedel för val av landstingsmän särskilda suppleanter eller val-
sedel för val av kommunfullmäktige särskilda efterträdare, får antalet kan-
didatnamn på sedeln vara högst två utöver antalet mandat i valkretsen el-
ler, i fråga om kommun som ej är delad i valkretsar, i kommunen.

För varje kandidat får upptagas högst två efterträdare eller suppleanter.

6 §

Om valsedel upptar mer än ett kandidatnamn, skall namnen fördes med
nummer som utvisar ordningen mellan namnen.

Namn på särskilda efterträdare eller suppleanter upptages på valsedel
så att det framgår klart att sådant namn ej avser själva valet. Efterträdar-
eller suppleantnamn bör fördes med samma nummer som kandidatnamnet.
Om valsedel upptar två efterträdare eller suppleanter för samma kandidat,
bör ordningen mellan efterträdarna eller suppleanterna utmärkas genom
att a) respektive b) utsättes vid deras namn.

Upptar valsedel för val till riksdagen partibeteckning, som uppförts på
den lista som avses i 56 § 3 mom. lagen (1920: 796) om val till riksdagen,
skall valsedeln som första namn upptaga namnet på kandidat, som uppförts
på listan under den partibeteckningen. Erinran härom skall utsättas på
nämnda lista.

7 §

Efter beställning tillhandahåller centrala valmyndigheten parti, som är
representerat i den församling valet gäller, blanketter till valsedlar till det
antal partiet önskar, om beställningen göres av behörig företrädare för
partiet.

Göres beställning av annat parti än som angivits i första stycket eller av
annan än den som är behörig företrädare för parti, tillhandahåller centrala
valmyndigheten blanketter till valsedlar endast om beställaren betalar blan-
ketterna i förskott.

Dessutom skall i lokal där röstning äger rum tillhandahållas väljarna de blanketter till valsedlar de behöver för röstningen.

8 §

Om parti är eller genom valet blir representerat i den församling valet gäller, svarar statsverket för kostnaderna för blanketter till valsedlar för partiet till ett antal som motsvarar, i fråga om val till riksdagen, fem gånger antalet röstberättigade i valkretsen och, i fråga om annat val, fem gånger antalet röstberättigade vid valet.

Har blanketter till valsedlar betalats i förskott och har valsedlarna använts för parti, som är berättigat att erhålla valsedelsblanketter kostnadsfritt vid valet, skall forskottet efter ansökan återbetalas i den mån antalet valsedelsblanketter som partiet erhåller kostnadsfritt därigenom ej kommer att överstiga, i fråga om val till riksdagen, fem gånger antalet röstberättigade i valkretsen och, i fråga om annat val, fem gånger antalet röstberättigade vid valet. Belopp som återbetalas tillställs partiet oavsett vem som erlagt forskottet.

9 §

Om beställaren begär det, förser centrala valmyndigheten utan särskild ersättning valsedelsblanketterna med partibeteckning, kandidatnamn, efterträdar- eller suppleantnamn samt valkrets- och valbeteckning.

Centrala valmyndigheten bestämmer den sista dag då begäran som avses i första stycket skall framställas för att valsedelsblanketter med tryck skall kunna levereras senast den 31 juli 1970. För särskilda fall får bestämmas en senare dag för sådan begäran och, om det behövs, även en senare dag för leverans. Framställs begäran senare än den dag centrala valmyndigheten bestämt, fullgöres leverans endast om det kan ske före valdagen och utan att tidigare gjorda beställningar försenas.

10 §

Centrala valmyndigheten meddelar närmare anvisningar om hur valsedel bör utformas samt bestämmer hur blanketter till valsedlar tillhandahålles.

Centrala valmyndigheten har rätt att erhålla biträde av länsstyrelse i ärende om tillhandahållande av blanketter till valsedlar.

Valens förrättande

11 §

Valen förrättas gemensamt.

Valförrättningen skall pågå mellan klockan 8 och 21. Länsstyrelsen får för viss ort efter framställning av valnamnden bestämma att valen skall förrättas på andra tider. Harvid skall iakttagas att valförrättningen skall pågå dels under minst två timmar mellan klockan 8 och 15, dels mellan klockan 19 och 21.

12 §

Vid valförrättningen skall användas särskilda valkuvert, som skall vara så beskaffade att fargen på inneliggande valsedel kan iakttagas utan att valhemligheten röjes. Centrala valmyndigheten bestämmer hur valkuverten skall vara beskaffade i övrigt.

13 §

När väljaren kommer in i vallokalen erhåller han ett valkuvert för vart och ett av valen.

Väljaren uppsöker en av de avskilda platserna och lägger där för varje val in sin valsedel i ett kuvert. Valsedel får ej vikas.

Väljaren överlämnar därefter personligen kuverten till ordföranden. Därvid skall han uppge sitt fullständiga namn och sitt hemvist inom valdistriktet eller, om han är upptagen i särskild röstlängd, den ort i riket där han senast var kyrkobokförd. Ordföranden förvissas sig om att väljaren är upptagen som röstberättigad i röstlängden, att väljaren avlämnat endast ett valkuvert för varje val samt att kuverten ej är försedd med obehörig märkning. Ordföranden lägger därefter ned kuverten i valurnorna. I samband härmed antecknas i röstlängden att rösträtten utövats.

14 §

Till valsedelsförsändelse skall användas särskilda valkuvert (innerkuvert) och särskilt ytterkuvert. Innerkuvert skall vara så beskaffat att färgen på ineliggande valsedel kan iakttagas utan att valhemligheten röjes.

Centrala valmyndigheten bestämmer hur inner- och ytterkuvert skall vara beskaffade i övrigt.

15 §

Väljare, som vill begagna sig av rätten att inge valsedel genom annan, skall vid anordnandet av valsedelsförsändelsen förfara på sätt som anges i denna paragraf.

Väljaren lägger för varje val själv frivilligt in sin valsedel i ett innerkuvert utan att vika valsedeln. I närvaro av ett vittne lägger han sedan in innerkuverten i ytterkuvertet och tillsluter detta. Därefter tecknar väljaren på ytterkuvertet förklaring på heder och samvele att han anordnat valsedelsförsändelsen på detta sätt.

Skall valsedel inges av annan än väljarens make, skall dessutom iakttagas dels att även den som skall inge valsedelsförsändelsen skall närvara när väljaren lägger in innerkuverten i ytterkuvertet,

dels att väljarens förklaring på heder och samvele på ytterkuvertet skall innehålla tillika, att han är oförmögen att inställa sig i vallokalen för sitt valdistrikt på grund av sjukdom, lyte, vanförhet eller hög ålder.

16 §

Sedan ytterkuvert till valsedelsförsändelse brutits vid valförrättningen, förvissas sig ordföranden om att innerkuvert är av föreskriven beskaffenhet, att endast ett innerkuvert avlämnats för varje val samt att innerkuvert ej är försedd med obehörig märkning. Ordföranden lägger därefter ned kuverten i valurnorna. I samband härmed antecknas i röstlängden att rösträtten utövats.

Föreligger beträffande innerkuvert sådan brist eller felaktighet att det ej kan läggas ned i valurnen, lägger ordföranden in det i ett särskilt kuvert som tillslutes och överlämnas till ingivaren.

Röstning på postanstalt, hos utlandsmyndighet eller på fartyg

17 §

Vid röstning på postanstalt, hos utlandsmyndighet eller på fartyg skall användas sådana valkuvert som avses i 12 § samt särskilt ytterkuvert med fönster. Centrala valmyndigheten bestämmer hur sådant ytterkuvert skall vara beskaffat i övrigt.

Väljaren skall personligen inställa sig hos röstmottagaren. Han skall därvid överlämna sitt röstkort till denne. Innehar väljare, som vill rösta på

fartyg, ej röstkort men ar han likväl berättigad att avlämna sin valsedel till röstmottagaren, skall han i stället foreta sin sjöfartsbok för denne. Finns ej anledning anläga att valjaren ar annan an den röstkorfet eller sjöfartsboken avser, överlämnar röstmottagaren till valjaren ett valkuvert för valt och ett av de val vari valjaren ar berättigad att deltaga.

Valjaren laggar i avskildhet för varje val in sin valsedel i ett valkuvert utan att vika valsedeln. Valjaren överlämnar därefter kuverten till röstmottagaren. Röstmottagaren förvissar sig om att valjaren överlämnat endast ett valkuvert för varje val samt att valkuverten ej ar försedd med obehörig märkning. Därefter laggar röstmottagaren i valjarens närvaro valkuverten i ett ytterkuvert tillsammans med valjarens röstkort, vilket placeras närmast ytterkuvertets fönster, samt tillsluter ytterkuvertet och omhändertager detta. I samband härmed antecknas på en särskild forteckning valjarens namn samt den länstyrelse som skall verkställa röstsammansättning för den valkrets valjaren tillhör. Formulär till forteckning fastställas av centrala valmyndigheten.

När valjare rostar på fartyg utan att inneha röstkort, skall i ytterkuvertet i stället för röstkort laggas in ett särskilt adresskort, som röstmottagaren upprättar enligt formulär som centrala valmyndigheten fastställer.

Vid röstning på postanstalt, hos utlandsmyndighet eller på fartyg skall valjaren vid ett och samma tillfälle utöva sin rösträtt i samtliga val han vill deltaga i.

18 §

När valsedel inges genom valjarens make på postanstalt, hos utlandsmyndighet eller på fartyg, skall valjaren vid anordnandet av valsedelsförsändelsen ha förfarit på sätt som anges i 15 § andra stycket. Maken överlämnar valjarens röstkort och valsedelsförsändelsen till röstmottagaren. Är försändelsen i föreskrivet skick och tillsluten, laggar röstmottagaren i makens närvaro in den i ett ytterkuvert av det slag som avses i 17 § första stycket tillsammans med valjarens röstkort, vilket placeras närmast ytterkuvertets fönster, samt tillsluter ytterkuvertet och omhändertager detta. I samband därmed antecknas på den forteckning som avses i 17 § tredje stycket valjarens namn samt den länstyrelse som skall verkställa röstsammansättning för den valkrets valjaren tillhör.

Röstsammansättningen

19 §

Sammansättningen av avgivna röster sker gemensamt för valen såvitt gäller åtgärder som avses i andra och tredje styckena.

Ytterkuvert, som inkommit från röstmottagare, granskas. Finns skäl på anledning anläga, att ytterkuvert blivit öppnat efter tillslutandet, eller visar sig flera ytterkuvert härröra från samma valjare eller har valjaren utövat sin rösträtt vid valförrättningen, lagges dessa ytterkuvert åsido som ogilla. Om valjare, för vilken upprättats särskilt adresskort enligt 17 § fjärde stycket, ej ar upptagen som röstberättigad i valdistrikt på den mantalsskrivningsort som angivits på adresskortet, lagges ytterkuvertet också åsido som ogillt. Detsamma gäller, om sådan valjare enligt uppgift på adresskortet ar upptagen i särskild röstlängd och uppgiften där om den valkrets vari han ar röstberättigad ar felaktig.

Övriga ytterkuvert brytes, varefter valkuverten och valsedelsförsändelserna utlagas. Valkuverten lagges ned i urnor, en för valt och ett av valen.

I samband härmed antecknas i röstlängden vid väljarens namn att han utövat sin rösträtt i valet. Valsedelsförsändelserna granskas, varvid tillses att ytterkuvert är av föreskriven beskaffenhet och tillslutet samt att därå är tecknad förklaring av väljaren och vittnesintyg i behörigt skick. Förkommer icke skälig anledning antaga att försändelses ytterkuvert blivit efter tillslutandet öppnat, brytes det. I annat fall lägges ytterkuvertet orubbat åsido som ogillt. Innerkuvert, som ej är av föreskriven beskaffenhet eller som är försedd med obehörig märkning, lägges åsido som ogillt. Övriga innerkuvert lägges ned i urnorna för de olika valen.

20 §

Valsedel är ogill

1. om det på valsedeln finns något kännetecken, som uppenbarligen blivit med avsikt anbragt där,
2. om valsedeln saknar partibeteckning eller
3. om valsedeln upptar mer än en partibeteckning.

Finns i ett valkuvert mer än en valsedel, är valsedlarna ogilliga. Innehåller valkuvertet två eller tre valsedlar och bär alla samma partibeteckning, skall dock en valsedel tillgodoräknas det angivna partiet. De på valsedeln upptagna namnen anses därvid som obefintliga.

21 §

Namn på valsedel skall anses som obefintligt, om kandidaten ej är valbar eller om det ej framgår vem som avses. Framgår ordningen mellan namn ej klart, skall namnen anses som obefintliga.

Framgår ej klart av valsedeln allt visst namn avser endast val av särskild efterträdare eller suppleant, skall namnet anses gälla själva valet.

Upptar valsedel flera giltiga namn än som är tillåtet enligt 5 §, skall det eller de övertaliga namnen anses som obefintliga.

Upptar valsedel, som avses i 6 § tredje stycket, ej som första namn namnet på någon som uppförts på den lista som omnämnes i angivna stycke, skall samliga namn på sedeln anses som obefintliga. Vid bedömningen av vilket namn som är det första skall hänsyn icke tagas till namn som skall anses som obefintligt enligt första stycket.

Särskilda bestämmelser

22 §

De kuvert, som skall användas enligt denna lag, skall tillverkas endast genom statsverkets försorg.

Valkuvert tillställs valnämnder och röstmottagare på statsverkets bekostnad.

Inner- och ytterkuvert för valsedelsförsändelse tillställs på statsverkets bekostnad valnämnder och röstmottagare för att hållas tillgängliga för väljarna. Sådana kuvert skall på statsverkets bekostnad tillhandahållas även parti, som är representerat i riksdagen.

Ytterkuvert, som avses i 17 §, tillställs röstmottagare på statsverkets bekostnad.

Centrala valmyndigheten bestämmer närmare hur kuvert skall tillhandahållas.

23 §

Skall val som förrättats enligt denna lag göras om, gäller bestämmelserna i lagen även det nya valet.

24 §

Ett exemplar av denna lag skall finnas tillgängligt i vallokal och på postanstalt.

Det alla som vederbör hava sig hörsamligen att efteråtta. Till yttermera visso hava Vi detta med egen hand underskrivit och med Vårt kungl. sigill bekräfta låtit.

Stockholms slott den 19 december 1969.

GUSTAF ADOLF

(L S)

(Justitiedepartementet)

LLNART GLIJSER

SVENSK FÖRFATTNINGSSAMLING

1969 · Nr 826—828

Utkom från trycket den 5 febr. 1970

